

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING • NUMMER 3 • OKTOBER 2014

Hatt på!

Akademisk högtid 2014

Forskare är vanliga människor
– med ovanligt spännande jobb

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING är en stiftelsehögskola med rätt att utfärda examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Verksamheten präglas av entreprenörsanda, internationalisering och samverkan med näringsliv och samhälle. Utbildning och forskning bedrivs inom fyra fackhögskolor:

- Hälsohögskolan
 - Högskolan för lärande och kommunikation
 - Internationella Handelshögskolan
 - Tekniska Högskolan
- Högskoleservice är högskolans serviceorganisation.

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING har ca 10 000 studenter, ca 730 årsarbetare och omsätter ca 800 mnkr.

VISION Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping som attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart ekonomiskt, socialt och kulturellt västånd i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

Högskriften är högskolans tidning som vänder sig till högskolans vänner och personal. Högskriften ges ut med fyra nummer per år.

ANSVARIG UTGIVARE:

Maria Isaksson, HR- och kommunikationschef

REDAKTÖR: Sofie Säaf

NOTISREDAKTÖR: Lena Halldörf

LAYOUT: Maria Jacobsson

PRODUCERAS VID: Marknadsavdelningen, Högskolan i Jönköping

TRYCK: Ark-tryckaren

UPPLAGA: 1 500 ex.

OMSLAGSBILD: Fotograf Patrik Svedberg

ADRESS: Högskolan i Jönköping
Högskriften, Box 1026, 551 11 Jönköping

E-POST: hogskriften@hj.se

NÄSTA NUMMER: December 2014

ISSN: 1104-3687

HÖGSKRIFTEN: www.hj.se/hogskriften

NEWS IN ENGLISH: www.ju.se

SOCIALA MEDIER: @hogskolanjkpg, #juontour,
facebook.com/Hogskolanijonkoping

FORSKNING PÅGÅR!

Innanför högskolans väggar pågår spännande forskning.
Hela tiden. Året runt.

Våra studenter känner de flesta till. De tusentals glada typerna i färgglada overaller som sjunger allsång och har badkarsrace i kanalen, de talar ganska mycket för sig själva. Men högskolans hårt arbetande forskare syns inte bland allmänheten på stan på samma sätt. Därför är det extra roligt när forskningen får stå i rampljuset, och framför allt de människor som forskar.

I slutet av september var forskningen verkligen i fokus på högskolan. Populärvetenskaplig forskning mötte klassiskt akademiskt – ett spännande möte!

Dels var det Forskarfredag som vi arrangerade tillsammans med regionförbundet och lands-tinget. Då hade vi nöjet att ha campus fullt med ungdomar från länets gymnasieskolor som fick träffa våra forskare, och att få bjuda in Jönköpings invånare till Science Café och Science After Work (låt oss ta in de begreppen i Svenska Akademiens Ordlista) där våra forskare visade upp på ett lätt-smält sätt vad de jobbar med och hur det de gör i sitt arbete kommer samhället till nytta.

Och dels var det högskolans Akademiska högtid då vi högtidligen promoverade nya doktorer och hedersdoktorer och välkomnade nya professorer till oss. Forskningen vid Högskolan i Jönköping håller överlag hög kvalitet enligt de kriterier som regeringen har använt de senaste åren. Citeringsgraden – alltså hur mycket andra forskare internationellt refererar till arbeten som

gjorts i Jönköping – har ökat, och inom våra starkaste områden ligger vi nu en bra bit över det internationella genomsnittet.

Forskningsresultat från högskolan förmeras i samarbeten med andra forskare på andra lärosäten i Sverige och i andra länder, i samarbeten med företag och offentliga verksamheter, och i samarbeten med institut och organisationer. Forskare har sitt lärosäte som sin bas. Men den nya kunskapen, de innovativa lösningarna, de nya angreppspunkterna för att förstå vår verklighet – de går över organisationsgränser.

Såväl Vinnova som Vetenskapsrådet arbetar för närvarande med utvärderingsmodeller, där samverkan och genomslag utanför akademien kommer att utgöra delperspektiv.

I detta avseende är högskolan väl förberedd. Forskning på Högskolan i Jönköping sker nära verkligheten med målet att snabbt kunna nå ut på verkstadsgolvet, i klassrummet, på äldreboendet, till beslutsfattare på olika nivå och på alla andra platser där ny kunskap bidrar till utveckling av samhället.

Anita Hansbo

ANITA HANSBO, REKTOR

Innehåll

NUMMER 3 • Oktober 2014

- 4 Forskning stärker Jönköpingsregionen
- 6 Anders synar sömnen i sömmarna
- 8 Akademisk högtid 2014
Ceremonin och huvudpersonerna

- 12 Rekordmånga doktorer promoverades
- 15 Tre nya hedersdoktorer
- 16 Övermarskalken lämnar över

När de internationella studenterna anländer i mitten av augusti arrangerar högskolan den mycket uppskattade "pick up-service". Nyanlända internationella studenter hämtas upp vid Jönköping Airport eller Resecentrum och körs till campus och sedan vidare till sina boenden.

FOTO: DANIEL EKMAN

Rekordmånga internationella studenter

CIRKA 450 INTERNATIONELLA STUDENTER, fler än någonsin, har valt att läsa ett flerårigt utbildningsprogram på Högskolan i Jönköping i år. Bland dessa är 160 studenter från länder utanför Europa, som betalar studieavgift för att läsa i Sverige. Dessutom kommer cirka 700 utbytesstudenter från högskolans partneruniversitet världen över som stannar en eller två terminer.

– Högskolan i Jönköping var det första lärosätet i Sverige att arbeta med internationell studentrekrytering i prioriterade fokusområden,

och vi ser att satsningar ger resultat med studenter från Kina, Pakistan, Indien, Turkiet, Nigeria och Kamerun, säger Tomas Bengtsson, ansvarig för internationell studentrekrytering.

– Det här visar att vi är på rätt väg i vårt arbete mot ett internationellt universitet i Jönköping. Vi är stolta över att så många internationella studenter valt Högskolan i Jönköping och vi satsar hårt för att de ska få en utbildning av hög kvalitet, säger Anita Hansbo, rektor.

Jönköping Science City

En dynamisk stadsmiljö kring högskolan – mitt i stan – med företag, studenter och forskning i nya samverkansmiljöer. Det är en av satsningarna i ett långsiktigt samarbete mellan Högskolan i Jönköping och Jönköpings kommun som signerades i september av rektor Anita Hansbo och dåvarande kommunstyrelsens ordförande Mats Green.

– Det är viktigt för Jönköpings kommun att högskolan fortsätter att utvecklas och växa. Genom avsiktsförklaringen har vi enats om att ett antal gemensamma prioriteringar som på sikt kommer göra Jönköping ännu mer attraktivt för studenter, forskare och företag, säger Mats Green.

Andra satsningar i samarbetet är att attrahera spetskompetens inom områden av gemensamt intresse och att arbeta för internationell samverkan.

FORSKARE ÄR VANLIGA MÄNNISKOR – MEN MED OVANLIGT SPÄNNANDE JOBB!

Sista fredagen i september stod forskning i fokus på 300 platser över hela Europa genom evenemanget ForskarFredag. I Jönköping arrangerades ForskarFredag av högskolan, Regionförbundet och Landstinget.

Forskarfredag är en dag som är utlyst av EU-kommissionen. Det hela går ut på att allmänheten är hjärtligt välkommen att träffa

forskare på ett lättsamt sätt och höra mer om vad de gör.

På högskolan kunde man få träffa hjärnorna bakom forskning om hur gångstilsanalys kan användas för att avslöja skurkar, om baciller, cannabis och psykisk ohälsa, och mycket mer.

Cirka 400 gymnasieelever från skolor i länet kom för att gå runt på de olika forskarstationerna och träffa forskare. Andra evene-

**FORSKAR
FREDAG**

mang under dagen var Science Café och på kvällen hölls after work på Kulturhuset Spira. Även på många andra platser i Jönköping fick allmänheten chans att träffa forskare och bekanta sig med deras arbete.

Produktion, proteser och industriell produktframtagning är i fokus i de tre första forskningsprojekten som nu startar inom högskolans, Regionförbundets och företagets nya samarbete.

FOTO: ANNA HULT, OSKAR POLLACK OCH PATRIK SVEDBERG

Forskning nära företagen stärker Jönköpingsregionen

Nya kunskaper som kan tas tillvara direkt i företagets vardag, i forskningsprojekt som stärker Jönköping som forskningsregion. Det är tanken när högskolan, Regionförbundet och näringslivet startar ett gemensamt forskningsprogram.

Med forskningsprogrammet satsar man gemensamt. Ett mål är att öka forskningsvolymen i regionen, på väg mot att bli en ledande forskningsregion i Europa, som är en del i den regionala utvecklingsstrategin. Ett annat mål är att utveckla omfattningen av och kvaliteten i samverkan mellan högskolan och det regionala näringslivet.

SAMVERKAN PÅ RIKTIGT

Regionförbundet och högskolan bidrar med 5 miljoner kronor vardera till forskningsprogrammet, mot att näringslivet bidrar med egen tid motsvarande cirka 10 miljoner kronor ytterligare till de tre treåriga forskningsprojekten. Utöver detta finansierar Vinnova den administrativa upp-

byggnaden av programmet med 250 tusen kronor för 2014 och ytterligare 250 tusen kronor 2015.

– Det faktum att vi jobbar med problem som är direkt relevanta för de delaktiga företagen och att de bidrar med egen tid, snarare än pengar, ger goda förutsättningar att skapa genuin samverkan mellan högskolans forskare och företagen, säger Lars Niklasson, prorektor vid Högskolan i Jönköping.

TIO FÖRETAG I FÖRSTA OMGÅNGEN

– Forskningsprogrammet möjliggör ett tätare samarbete mellan regionen, högskolan och näringslivet, vilket bidrar till uppfyllandet av målen i den regionala utvecklingsstrategin. Vi hoppas på

goda resultat, regional tillväxt och fortsatt inomregionalt gott samarbete, säger Annelie Svenningsson Rydell, projektansvarig vid Regionförbundet.

Totalt kommer högskolans forskare att samarbeta med tio företag inom de tre projekten.

– Jag hoppas detta är den första omgången av flera med företagsnära forskningsprojekt som vi genomför inom ramen för vårt samarbete, och att vi i framtiden även kan utveckla arbetsättet till andra samhälleliga aktörer, säger Lars Niklasson.

Lars Niklasson, prorektor

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Tre forskningsprojekt igång i det nya samarbetet

Nu startar tre forskningsprojekt genom högskolans, Regionförbundets och näringslivets gemensamma satsning. Totalt deltar tio företag i projekten som kommer att pågå under tre år.

PRODHÖG

är ett projekt med målet att utveckla en metod som beskriver kritiska faktorer för att företag ska kunna hålla produktion kvar i högkostnadsmiljöer, till exempel Sverige.

– Produktion flyttas mer och mer bort från hög- till lågkostnadsmiljöer, exempelvis från Sverige till Asien. Det leder till stora problem i västvärlden när det gäller syssel-

sättning, tillväxt, och ekonomi. För att behålla produktion i högkostnadsmiljöer generellt och i Sverige i synnerhet, måste de tillverkare som är verksamma här utveckla en mer konkurrenskraftig produktion. I dag saknas metoder, modeller och verktyg för att arbeta med detta på ett systematiskt sätt, säger projektledare Per Hilletoft, docent i logistik vid Tekniska Högskolan.

Per Hilletoft, docent i logistik.
FOTO: OSKAR POLLACK

PEOPLE

där forskare och företag tillsammans ska arbeta för att förebygga vävnadsskador från hjälpmedel som proteser, ortoser och rullstolar.

– Trycksår, liggsår och sittsår kan vara svårbehandlade och även få livshotande conse-

kvenser. I projektet ska vi undersöka orsakerna till skadorna och arbeta för att kunna optimera designen av till exempel proteser, rullstolar och ortoser på individnivå, konkurrenskraftigt och hållbart, säger Kent Salomonsson, universitetslektor i maskinkonstruktion vid Tekniska Högskolan.

Kent Salomonsson, universitetslektor i maskinkonstruktion. FOTO: OSKAR POLLACK

ODISSEE

där man ska utveckla ett integrerat simuleringsverktyg som ska underlätta industriell produktframtagning.

– I verktyget ska datorsimuleringar av tillverkning, materialbeteende och hållfasthet kopplas samman med matematiska optime-

ringsalgoritmer. På så sätt ska man kunna hitta den optimala utformningen av en produkt både när det gäller konstruktion, hållbarhet och tillverkning, säger projektledare Jakob Olofsson, t.f. universitetslektor i material och tillverkning vid Tekniska Högskolan.

Jakob Olofsson
promoverades på
Akademisk högtid

Jakob Olofsson, t.f. universitetslektor i material och tillverkning. FOTO: DENISE PERMERUD

Anders synar sömnen i sömmarna

Att sömnen är viktig för vårt välmående är allmänt känt. Men vilka problem kan egentligen sömnproblem orsaka? Anders Broström, professor på Hälsohögskolan, synar sömnen i sömmarna.

Patienten får med sig utrustning hem för att kontrollera sitt sömnmönster. Utrustningen består av bland annat en slang med två spröt som placeras i näsan.

Anders Broström
installerades vid
Akademisk högtid

– **SÖMNPROBLEM KAN SES** som en märk för både för ökad sjukdom men även för ökad återinläggning efter att ha legat på sjukhus. Vårdpersonal kan använda en patients sömnproblem som en indikation på att något kanske är fel, säger Anders Broström.

Anders är utbildad sjuksköterska och disputerade 2004 med en avhandling om sömnproblem hos patienter med hjärtsvikt. Hans forskningsfokus ligger på sömn och sömnstörningar, framförallt kopplat till patienter med olika hjärt- och kärlsjukdomar.

FLERA RISKER MED SÖMNPROBLEM

I somras publicerade Anders tillsammans med kollegor från Linköping, Norrköping och Holland nya forskningsresultat om patienter med hjärtsvikt i Journal of Cardiovascular Nursing.

– Detta är en patientgrupp där sömnproblem är vanligt. Vi tittade på hur ofta sömnproblem förekom och hur de förändrades under första året efter en sjukhusvistelse för hjärtsvikt. Det som är det intressanta är att de patienter som har sömnproblem har en ökad risk för fler sjukhusinläggningar. Har du varit inlagd och har sömnproblem så ökar risken tvåfaldigt för återinläggning. Detta gäller för patienter med hjärtsvikt men även i ett generellt perspektiv där en patient varit inlagd för andra åkommor.

ANDNINGSUPPEHÅLL UNDER SÖMNA

Sömnstörningar som orsakar kort sömntid kan leda till inflammatoriska processer i kroppen som sedan i sin tur kan orsaka allvarliga sjukdomar.

Obstruktiv sömnapné är en sjukdom som innebär att personen tillfälligt upphör att andas under sömnen. För att det ska kallas sömnapné måste personen ha ett andningsuppehåll på minst tio sekunder. Detta kan upprepas många gånger under natten vilket påverkar sömnkvaliteten då personen vaknar ofta under natten och får för lite av den djupa sömnen. Andningsuppehållen gör också att personen får en nedsatt syresättningsfunktion och det blir trångt i övre luftvägen vilket påverkar hjärt- och kärlsystemet.

– Andningsuppehållen kan vara mycket långa, ibland över en minut. Jag har undersökt personer som har tagit fyra-fem andetag på fem minuter, berättar Anders.

UNDERSÖKNING HEMMA I SÄNGEN

Patienterna som ingår i Anders forskning får med sig utrustning hem för att samla information om sitt sömnmönster. En slang med två små spröt placeras i näsan för att registrera luftflödet. Runt magen och bröstkorgen placeras något som kan liknas vid pulsband och på fingret fästs en sensor-enhet. Allt kopplas till en liten apparat som registrerar andningen under sömnen.

– Genom utrustningen kan jag urskilja andningsuppehåll och vilken typ av andningsuppehåll det rör sig om, förklarar han.

Anders visar kurvor från en tidigare patient med obstruktiv sömnapné. Det syns tydligt när patienten har haft ett andningsuppehåll och längs en tidsaxel kan man se hur långa uppehållen har varit.

– Snarkningar är det klassiska symtomet för en person med obstruktiv sömnapné. Det är ofta det som gör att en person hamnar på en utredning, men alla som har sömnapné snarkar inte. I andra fall rör det sig om att en anhörig märkt av andningsuppehåll, berättar Anders.

MULTINATIONELL OCH TVÄRVETENSKAPLIG FORSKNING

Ett annat projekt som Anders är inblandad i är Hypersleep, ett multinationellt och tvärvetenskapligt forskningsprojekt som pågått i Jönköping sedan 2007. I Sverige är det ett samarbetsprojekt mellan Hälsohögskolan, Linköpings universitet och Landstingen i Jönköpings och Östergötlands län. I projektet har forskarna screenat personer med högt blodtryck i primärvården för att se hur ofta obstruktiv sömnapné förekommer. Nu följer de upp patienterna fem år senare.

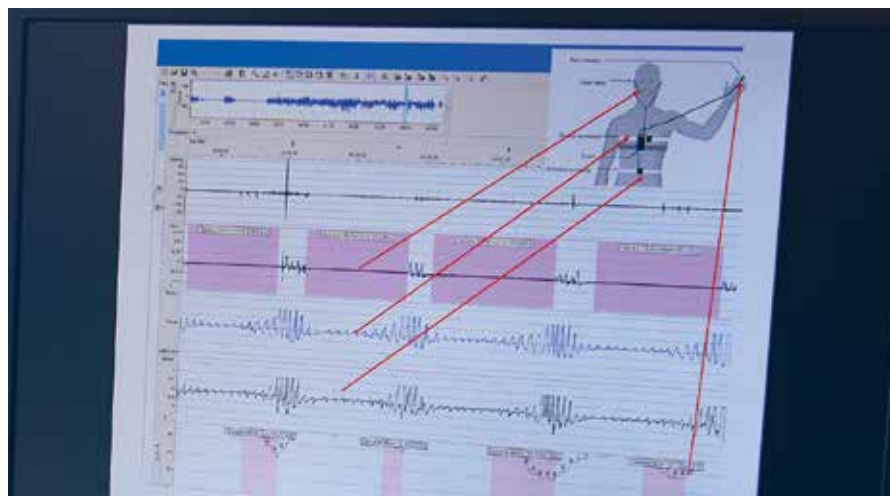

Anders Broström visar utrustningen som samlar in data om sömnmönstret. FOTO: OSKAR POLLACK

– Vår förhoppning är att vi ska minska insjuknande i till exempel hjärtinfarkt eller stroke med hjälp av CPAP-behandling.

CPAP är en förkortning av Continuous Positive Airway Pressure. Behandlingen bygger på att det skapas ett kontinuerligt övertryck i den övre luftvägen via näsmask eller helmask. På detta sätt förhindras andningsuppehåll. Behandlingen med CPAP är väldigt effektiv på att ta bort andningsuppehåll.

Stora delar av Anders forskning handlar om att försöka identifiera patienter i ett tidigt skede i sin sjukdom när det finns möjlighet att bromsa utvecklingen av olika sjukdomar. Om personer med sömnapné behandlas i ett tidigt stadium minskar risken för olika hjärt- och kärlsjukdomar.

På skärmen syns kurvor med tydliga sömnuppehåll från en patient med obstruktiv sömnapné. FOTO: OSKAR POLLACK

Akademisk högtid 2014

Pompa, ståt, hattar på parad. 49 nya doktorer promoverades, 12 nya professorer installerades, och 3 nya hedersdoktorer fick motta doktorshatten vid Högskolan i Jönköping den 27 september.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Högtidligt men lustfyllt är känslan när Högskolan i Jönköping bjuder in till Akademisk högtid. I publiken i Jönköpings Konserthus fanns cirka 700 gäster, däribland högskolans samarbetspartners, anställda och så klart promovendis och installandis familj och vänner. En dag för fest, en dag för att fira huvudpersonerna på scenen – en dag för att fira forskningsresultat, goa samarbeten och ny kunskap.

Rektor Anita Hansbo talade om Högskolan i Jönköpings 20 år som stiftelsehögskola.

Installerade professorer. Övre raden fr. v. Arne Dahle, Åke Wählin, Glenn Johansson, Anders Broström, Johan Klaesson, Johan E. Eklund, Attila Diószegi. Nedre raden fr. v. Henrik Linderoth, Paul Nystedt, Kristina Säfsten, rektor Anita Hansbo, Almas Heshmati, Klas Borell.

Hedersdoktor Urban Bäckström mottar doktorshatten från dekanus Ulla Runesson.

Anette Johansson, Internationella Handelshögskolan, höll doktorernas tal.

Läs mer om doktoranderna på nästa uppslag.

FOTO: PATRIK SVEDBERG OCH OSKAR POLLACK

Stephan Rapp, vd Högskolan för lärande och kommunikation

John Elliott och Urban Bäckström, nya hedersdoktorer.

Maureen Kilkeny, ny hedersdoktor (längst till vänster).

Karin Oldaeus, CFO Husqvarna, Boel Andersson Gäre, forskningsledare Futurum, Landstinget och Klas Gäre, lektor i informatik, Internationella Handelshögskolan.

Mats Green, nyvald riksdagsledamot för Jönköpings län.

Özge Öner och Johan P. Larsson, nypromoverade doktorer vid Internationella Handelshögskolan.

Karin Röding, rektor Mälardalens högskola, Stephen Hwang, rektor Linnéuniversitetet, Anna Herbert Hwang samt Agneta Bladh, styrelseledamot Hälsohögskolan.

Hedersdoktorerna Christina Hamrin och Carl-Axel Petri, med fru Brita.

Hedersdoktor Sven-Olof Karlsson med fru Kerstin Hedström Karlsson.

Sonja Aldén underhöll vid middagen.
Ovan: Rektor Anita Hansbo och Marie Golsäter, lektor i omvårdnad, Hälsohögskolan

Tidigare högskolebibliotekschef Inger Melin, högskolans tidigare informationschef Berit Wall, prorektor Lars Niklasson med fru Anna Niklasson.

49

Rekordmånga doktorer promoverades vid årets Akademiska högtid. Här kan du läsa lite mer om ett urval av deras avhandlingar, om den nya kunskap som producerats vid högskolan.

FOTO: PATRIK SVEDBERG, DENISE PERMERUD, MARIA JACOBSSON, OSKAR POLLACK OCH DANIEL EKMAN

Promoverade doktorer

HÄLSOHÖGSKOLAN

Bodil T. Andersson, Anna Karin Axelsson, Elisabeth Berggren, Berit Björkman, Martina Boström, Sofi Fristedt, Marjorie M. Godfrey, Magnus Hagiwara, Britt-Marie Jacobsson, Inger Jansson, Linda Johansson, Iréne Josephson, Alkisti Anastassaki Köhler, Ingrid Larsson, Annette Nygårdh, Helena Selander, Sigurveig Sigurðardóttir, Catarina Sjölander, Anne-Sofie Strand

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE OCH KOMMUNIKATION

Karin Alnervik, Marita Falkmer, Håkan Fleischer, Åsa Hirsh, Gunilla Lindqvist, Ulli Samuelsson, Anne Simmeborn Fleischer, Carl-Johan Svensson, Ann Öhman Sandberg

INTERNATIONELLA HANDELSHÖGSKOLAN

Hanna Almlöf, Mikaela Backman, Lina Bjerke, Börje Boers, Ines Casanovas, Ahmed Ghazawneh, Benjamin Hartmann, Berit Hartmann, Andreas Högberg, Anna Jenkins, Anette Johansson, Johan P. Larsson, Rashid Mansoor, Kristofer Månsson, Pia Nilsson, Ann-Sophie Sallander, Cristina Trenta, Zangin Zeebari, Özge Öner

TEKNISKA HÖGSKOLAN

Jenny Bäckstrand, Jakob Olofsson

VEMS HISTORIA SKA BERÄTTAS PÅ MUSEER?

Och hur och varför ska detta göras? Carl-Johan Svensson har studerat offentlig debatt kring den publika verksamheten vid Historiska museet i Stockholm 1992–2011.

Debatterna kring Historiska museet har tidvis varit mycket stormiga. Vem minns inte de dramatiska scenerna som utspelade sig 2004, då den israeliske ambassadören

Zvi Mazel saboterade konstinstallationen Snövit och sanningens vansinne – en flotte med en bild på en palestinsk självmordsbombare i en blodfärgad bassäng?

Över tid har museet inte bara kommit att omfatta, utan även fokuserat allt mer på, samtids- och identitetsrelaterade frågor. I avhandlingen står ett specifikt museum i fokus, men studiens undersökningsperiod sammanfaller med breda utmaningar för museisektorn i stort.

– De förändringar som kan noteras i museivärlden har utmanat museets expertis

och legitimitet. I debatterna har de som har välkomnat förändringar stått mot debattörer som menar att förändringarna har ett högt pris. Museiföreträdarna är fortfarande kompetenta, men lika mycket som de förväntas kunna leverera svar förväntas de i dag samtidigt kunna ställa frågor och möta människors egna bilder av det förflutna, säger Carl-Johan Svensson.

Nya perspektiv inom museologi och kulturarvsforskning har utmanat ”de stora berättelserna”. Det förflutna anses inte längre kunna fångas på ett entydigt sätt.

– Här i Jönköping har läns museet debatterats i medierna och jag känner igen stridslinjerna mycket väl. Det är inte uppenbart vad museernas uppgifter i samhället är, säger Carl-Johan Svensson.

NAMN: Carl-Johan Svensson

DISPUTERADE: 5 juni 2014

ÄMNE: Didaktik

AVHANDLING: "Festligt, folkligt, fullsatt?"

Offentlig debatt om Historiska museets publika verksamhet från Den Svenska Historien till Sveriges Historia"

Högskolan för lärande och kommunikation

Nya relationer mellan inköp och produktion

"Att inköp och produktion arbetat på helt olika sätt har fungerat relativt bra så länge företaget endast sålt standardprodukter. När företag istället börjar sälja kundanpassade produkter behöver även inköparen ta hänsyn till vad kunden efterfrågar. I min avhandling tittade jag på hur den information som används när en kundanpassad produkt ska tillverkas kan underlätta för inköparen. Utifrån det skapade jag en metod som ska kunna praktiseras ute på företagen."

NAMN: Jenny Bäckstrand
DISPUTERADE: 12 december 2012
ÄMNE: Produktionssystem
AVHANDLING: "A Method for Customer-driven Purchasing – Aligning Supplier interaction and Customer-driven Manufacturing" Tekniska Högskolan

Förbättrade riktlinjer ökar patientsäkerheten i ambulanssjukvården

"Användandet av riktlinjer är en viktig del av ambulanssjukvården och ambulanspersonalen är beroende av dessa. Men riktlinjernas pappersformat gör det svårt att använda dem ute hos patienten. Konsekvensen blir att riktlinjer mycket sällan används direkt i bedömningen och omhändertagandet av patienten. Om riktlinjerna integreras i ett datoriserat beslutsstöd skulle följsamheten öka och därmed skulle risken för felbedömningar minska. En ytterligare effekt blir att patienter bedöms och behandlas mer lika."

NAMN: Magnus Hagiwara
ÄMNE: Kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälsa och välfärd
DISPUTERADE: 5 juni 2014
AVHANDLING: "Development and Evaluation of a Computerised Decision Support System for use in pre-hospital care" Hälsohögskolan

Shoppings geografi

"You can't understand retail by just looking at retail. You need to look at everything in the region. The location of shops affects municipalities and regions and the people who live there. The availability of shops affects the attractiveness of a place. People like to live where they can not only be productive, but where they can spend their money also."

NAMN: Özge Öner
ÄMNE: Nationalekonomi
DISPUTERADE: 23 maj 2014
AVHANDLING: "Assessing Distributional Properties of High Dimensional Data" Internationella Handelshögskolan

Förbättrad vård trots svårigheter

Förbättringsarbete för ökad empowerment i vården har bland annat resulterat i en mer individualiserad vård.

– Den kunskap som patienten har får inte underskattas. Patienten vet hur hon eller han hanterar sin sjukdom bäst och behöver få det bekräftat i vården. Dessutom är det nödvändigt att involvera anhöriga i vården för att ge dem stöd i deras egen situation. Mina forskningsresultat har redan använts vid utvecklingen av vårdpersonalens förbättringsarbete.

NAMN: Annette Nygårdh
ÄMNE: Omvårdnad
DISPUTERADE: 31 maj 2013
AVHANDLING: "A quality improvement project on empowerment in chronic kidney care – an interactive research approach" Hälsohögskolan

Vardagliga resmöjligheter – betydelsefullt för hälsa på äldre dar

Vardagliga resmöjligheter främjar delaktighet i aktiviteter utanför den egna bostaden för äldre. Detta i sin tur påverkar hälsa och välbefinnande på ett positivt sätt. På äldre dar kan dock dessa resmöjligheter av olika skäl begränsas. I avhandlingen utforskar Sofi Fristedt vardagliga resmöjligheter ur ett aktivitetsperspektiv och belyser tänkbara faktorer som underlättar eller hindrar äldre personers delaktighet i aktiviteter genom dessa resmöjligheter.

NAMN: Sofi Fristedt
ÄMNE: Arbetsterapi
DISPUTERADE: 12 oktober 2012
AVHANDLING: "Occupational participation through community mobility among older men and women. Dissertation Series" Hälsohögskolan

Kan fildelning beskattas?

Producenter av programvara, filmer och musik står inför helt nya utmaningar, men också intressanta möjligheter, när distributionssätten förändras och fildelning ökar. Beskattning är en särskilt kritisk faktor. Cristina Trenta analyserar utmaningar och möjligheter genom att utgå från konsumtionsbeskattning och upphovsrätt, ställt mot två grundläggande maktmedel: Rätten att beskatta och rätten att straffa olagliga handlingar.

NAMN: Cristina Trenta
ÄMNE: Handelsrätt
DISPUTERADE: 15 maj 2013
AVHANDLING: "VAT in Peer-to-Peer Content Distribution – Towards a Tax proposal for Decentralized Networks" Internationella Handelshögskolan

Särskilda egenskaper skapar fördelar för familjeföretag

Familjeföretag är komplexa. Inom varje företags identitet finns flera egenskaper som vid första anblicken kan anses vara motsatser. Ett familjeföretag kan ha fördelen av att vara till exempel både formellt och informellt, och kunna växla mellan dessa båda egenskaper beroende på situation.

– Ägare av familjeföretag måste vara medvetna om denna roll. Inte alla är det. De måste veta att på grund av denna unika position, mitt emellan dessa dualiteter, kan de få en fördel framför andra företag som de konkurrerar med. Eftersom de har möjlighet att växla mellan egenskaper som kan tyckas motsatta, men som i själva verket båda är en del av företagets identitet.

NAMN: Börje Boers
ÄMNE: Företagsekonomi
DISPUTERADE: 13 september 2013
AVHANDLING: "Organizational identity construction in family businesses a dualities perspective" Internationella Handelshögskolan

En inkluderande skola – för alla?

Föreställ dig att inte kunna känna igen dina klasskamrater, eller uttrycket i din lärares ansikte. Är hon glad eller arg på dig? Sådana situationer råkar elever med autismspektrumtillstånd ofta ut för i grundskolan.

– Min avhandling handlar om grundläggande förutsättningar för delaktighet i sociala samspel samt om observerad och upplevd delaktighet i svenska grundskolor hos elever med till exempel autism eller Aspergers syndrom, berättar CHILD-doktorand Marita Falkmer.

NAMN: Marita Falkmer
DISPUTERADE: 23 januari 2013
ÄMNE: Handikappvetenskap
AVHANDLING: "From Eye to Us: Prerequisites for and levels of participation in mainstream school of persons with Autism Spectrum Conditions" Högskolan för lärande och kommunikation

VÄLKOMMEN URBAN BÄCKSTRÖM

VAD BETYDER DET FÖR DIG ATT BLI UTNÄMND TILL HEDERSDOKTOR VID HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING?

– Det är jätteroligt! Jag känner lite extra för Högskolan i Jönköping och särskilt Internationella Handelshögskolan eftersom jag följt högskolan sedan starten. Jag var ordförande i Internationella Handelshögskolans styrelse under flera år, och jag har hållit gästföreläsningar för era studenter med mera. Över huvud taget har jag gjort vad jag kunnat, bland annat som vd för Svenskt Näringsliv, för att stötta forskningen inom entreprenörskap, familjeföretagande, ägarfrågor, små och medelstora företag.

Dessutom gick jag på gymnasium i

Gränna, så jag känner väl till den vackra trakten.

VAD ÄR DET BÄSTA MED HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING?

– Det är specialiseringen, att man genomgående varit så tydlig i vad man satsar på. Och att man genom åren blivit riktigt bra på det man gör.

URBAN BÄCKSTRÖM utses till hedersdoktor vid Högskolan i Jönköping för sin framstående gärning som debattör, författare och opinionsbildare med stort inflytande över svenskt näringsliv under decennier. Bland hans insatser kan nämnas

statssekreterare i Carl Bildts regering, vd Skandia Liv, Riksbankschef, vice styrelseordförande i Nasdaq OMX:s styrelse samt vd för Svenskt Näringsliv till 2014. Urban Bäckström utses även för sina viktiga insatser för utvecklingen av Internationella Handelshögskolan, främst som dess styrelseordförande mellan 2003-2007.

Hedersdoktorer 2014

Skolnära forskning

JOHN ELLIOTT, professor emeritus vid University of East Anglia, Storbritannien, utses till hedersdoktor vid Högskolan i Jönköping för en mångårig och internationellt framstående gärning som forskare inom utbildningsvetenskap och för den betydelse han har för utvecklingen av skolnära forskning vid Högskolan för lärande och kommunikation.

John Elliotts forskningsinriktning behandlar hur de professionella kan göras delaktiga i den kunskapsproduktion som är viktig för deras yrkesutövande. Forskningen ligger väl i linje med forskning inom forskningsmiljön Skolnära forskning vid Högskolan för lärande och kommunikation och med forskning som efterfrågas av regionens skolhuvudmän.

”Gröna” kommuner

MAUREEN KILKENNY, hedersprofessor vid University of Minnesota, USA, utses till hedersdoktor vid Högskolan i Jönköping för en internationellt framstående gärning som forskare inom ekonomisk geografi och regionalekonomi, samt för viktiga insatser för utvecklingen av forskningen vid Internationella Handelshögskolan.

Hennes forskning har bland annat fokuserat på varför vissa landsortskommuner blomstrar när andra misslyckas och hon har utvecklat en ekonomisk-geografisk modell för att mäta ”gröna” kommuner.

”Det ska vara högtidligt, men med glimten i ögat”

Göran Wahlgren har under 20 år varit högskolans övermarskalk. Efter att ha dirigerat den akademiska högtiden vid samtliga nio tillfällen lämnar han nu över ceremonistaven.

– Jag blev övermarskalk tack vare den tidigare rektorn Clas Wahlbin. Både Clas och jag är väldigt förtjusta i studentiska traditioner och eftersom jag själv läst i Lund och var med i Lundaspexarna tyckte Clas att jag var lämplig för det här jobbet. Han såg den scenen jag hade som värdefull, berättar Göran.

UPPSKATTAD CEREMONI

För Göran är årets ceremoni den nionde och sista som övermarskalk. I den rollen är han ansvarig för och leder själva ceremonin och han talar stolt om tillställningen.

– Det är den finaste akademiska högtiden vi har här på högskolan. Vi har byggt upp en tradition som är väldigt uppskattad både internt och externt. Det ska vara högtidligt men med glim-

ten i ögat. Blir det någon felsägning gör det inget och kan man skjuta in något roligt så är det bra. Vi har fått mycket uppskattning för den lätta stämningen och många från olika akademiska världar tycker vi har hittat en bra balans.

SALUT!

Högskolan i Jönköpings första akademiska högtid hölls 1996 i Kristine kyrka. Tre år senare fick Sofiakyrkan stå värd för ceremonin. 1996 hade högskolan engagerat Smålands Karoliner, en grupp som på frivillig basis klär ut sig i tidstrogen utrustning och tillhörande rekvisita. Tanken var att göra som vid andra högskolor och universitet och skjuta salut när varje doktor promoverades.

– Det pangades på ganska rejält, och eftersom det är lite trångt mellan husen där blev det ett enormt eko. Smållarna koordinerades inte riktigt och orsakade att billarm gick på och ljudet som kom in i kyrkan blev oerhört störande. Det var första och

Efter nio akademiska högtider är det nu dags för övermarskalk Göran Wahlgren att lämna stafettpipen vidare.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

sista gången vi använde oss av salut, skrattar Göran.

FLYTTADES TILL ELMIA

Numera äger den akademiska högtiden rum på Elmia.

– Vi fick kritik för att vi var i en kyrka. Folk ansåg att man inte borde blanda en akademisk högtid och en kyrklig högtid. Så därefter hamnade vi på Elmia. De första gångerna hölls middagen på Stora hotellet.

Spegelsalen där är det vackraste vi har att erbjuda här i stan, men för att kunna bjuda in fler gäster beslutade vi oss efter några år för att ha även middagen på Elmia.

LÄMNAR ÖVER CEREMONISTAVEN

Göran har arbetat på högskolan sedan 1992 och var bland annat med och utvecklade affärsjuristprogrammet på Internationella Handelshögskolan. Han har även varit programansvarig och avdelningschef i tre om-

gångar. Vid årsskiftet går Göran i pension och lämnar därför över ceremonistaven till nästa övermarskalk. Men han minns sina insatser med glädje.

– Det har varit väldigt roligt för mig och teaterapan inom mig.

INSIGNIER

1996 hölls den första akademiska högtiden vid Högskolan i Jönköping. Sedan dess har högskolan format sina egna traditioner. Insignierna är de symboler som ingår i ceremonin.

CEREMONISTAVEN

Högskolans ceremonistav är gjord av småländska träslag; körsbär, björk, asp och masurbjörk, med inslag av svartek och ebenholz. Den är tillverkad av Bertil Johansson, Malmbäckswerken AB, och är en gåva från Stiftelsen Träcentrum i Nässjö.

DIPLOMET

Diplomet är ett bevis på att man är installerad/promoverad. Högskolans diplom är skapat av konstnären Rune Karlzon.

DOKTORSHATTEN

Doktorshatten symboliserar frihet men även makt. Högskolans doktorshatt tillverkas av hattmakare Lisa Franzén, Göteborg.

DOKTORSRINGEN

Sedan 2006 finns en speciell doktorssring framtagen för Högskolan i Jönköping. Ringen är utformad av guldsmed Björn Blomquist, består av 18K guld och är utsmyckad med en traditionell lagerkrans och inuti högskolans logotyp. Ringen symboliserar trohet.

REKTORSKEDJAN

Rektorskedjan har en 18K guldmedalj. I bakgrunden finns Vätterns vattenyta och den småländska skogen symboliserad. Kedjans länkar symboliserar högskolans samarbete regionalt, nationellt och internationellt. Rektorskedjan är skapad av Rune Karlzon och tillverkad av guldsmed Thomas Snarberg.

FOTO: LENA HALLDORF OCH PATRIK SVEDBERG

OFFENTLIGA FÖRELÄSNINGAR

Varannan torsdag under hösten erbjuds populärvetenskapliga föreläsningar. Fri entré och öppet för alla!

PLATS OCH TID: Sal Hc113 (entréplan), Högskolan för lärande och kommunikation. Föreläsningarna startar kl. 18.30 och pågår cirka en timme. Föreläsningarna samarrangeras med Folkuniversitetet och streamas i de flesta fall live via YouTube.

TORSDAG 16 OKTOBER

En åldrande befolkning – hot eller möjlighet? Magnus Jegermalm, docent i socialt arbete om att en allt större andel av den svenska befolkningen består av äldre. Vilka effekter får detta?

TORSDAG 30 OKTOBER

Bilden av matematiken – särskiljande, urskiljande och kategoriserande av verkligheten eller eleverna? Maria Bybro, lärare samt universitetsadjunkt i bild frågar hur bra matematikundervisningen är på att fånga upp olika elevers förutsättningar.

TORSDAG 13 NOVEMBER

Queer digitalisering – nya medier och homosexuell subkultur i Ryssland och Sverige. Matilda Tudor, doktorand vid Södertörns högskola, föreläser kring nya mediernas roll och plats i den homosexuella subkulturen. Föreläsningen ges i samarbete med Jönköping Open.

TORSDAG 27 NOVEMBER

Vad är det för fel på konspirationsteorier? Konspirationsteorier är vanligt förekommande, men de vilar sällan på solid grund. Klas Borell, professor i sociologi och socialt arbete, föreläser om varför de trots detta är så lockande.

TORSDAG 11 DECEMBER

Strategi, osäkerhet och tumregler – om konsten att ha vägledande principer. Johan Roos, vd och akademisk ledare, Internationella Handelshögskolan, om hur vägledande principer kan guida oss genom livet.

FOTO: OSKAR POLLACK

Reunion class of 2004

HÖGSKOLAN FICK TREVLIGT BESÖK när cirka 35 tidigare utbytesstudenter från bland annat Slovenien, Rumänien, Grekland och

Hongkong samlades i Jönköping för återträff. De firade att det var 10 år sedan de studerade på Högskolan i Jönköping.

FOTO: DENISE PERMERUD

JU SOLAR TEAM BYGGER NY SOLBIL

För andra gången kommer JU Solar Team representera Sverige och Norden i World Solar Challenge 2015, Australien.

Det nya teamet består av 13 studenter från utbildningar vid Tekniska Högskolan. Teamet

kommer tillsammans med samarbetspartners att utveckla och bygga en ny solbil, driven endast av solenergi. I oktober 2015 är det dags för slutmålet: att delta i World Solar Challenge – 300 mil, tvärs igenom Australien, från Darwin till Adelaide.

Fortsätta arbeta efter pensioneringen?

VI LEVER ALLT LÄNGRE. Frågan om höjd pensionsålder har diskuterats flitigt av såväl politiker som fackförbund. Men vad säger pensionärerna själva om betydelsen av arbete och lärande? Det har Seniordoktoranderna vid Encell och Högskolan i Jönköping undersökt i en ny studie.

– Frågan om höjd pensionsålder diskuteras ofta utan att pensionärerna själva får ge sin syn på saken. Därför var utgångspunkten i den här rapporten att kartlägga och beskriva pensionärens syn på arbete och lärande, säger Cecilia Bjursell, centrumledare för Encell och en av författarna bakom rapporten.

I rapporten lyfts två viktiga förutsättningar fram då det gäller pensionärens möjlighet att delta i arbete och lärande. Den ena är individens möjlighet att styra över sin egen tid. Den

andra är att det ska vara frivilligt. Rapporten avslutas med två förslag på konkreta sätt att främja ett aktivt åldrande – inför brytpunkter i ett livslångt perspektiv och ge utrymme för kunskapande möten.

FOTO: KAROLINA BOBERG

Svante Hultman, Ingegerd Bergeling, Cecilia Bjursell, Sven Ebbesson och Karin Bengtson Sandberg deltog i studien om pensionärens syn på arbete och lärande.

250 MÖJLIGHETER

250 av Sveriges 290 kommuner tappar sina unga i åldern 18-25 vilket är en stor utmaning för samhället.

I augusti hölls "250 möjligheter", en konferens som handlade om att möta det urbaniserade Sverige. Konferensen bjöd på kunskap från ledande personer inom området, men också på en Thinkcamp där deltagarna själva fick arbeta med att skapa framtidens strategier. Deltagare på konferensen var politiker, tjänstemän och akademiker från hela Sverige.

Lina Bjerke, ekonomi doktor, var projektledare för konferensen.

– Den största lärdomen vi tar med oss är att man måste samarbeta i kommunen eller orten för att locka till sig den yngre generationen. Man måste också lyssna på de yngre, samla eldsjälarna och framför allt ta tillvara på de som faktiskt stannar kvar på orten, säger Lina.

Arrangörer för konferensen var Internationella Handelshögskolan och Vertikals.se med stöd av Jordbruksverket, Sparbanksstiftelsen Alfa och LRF.

Lina Bjerke
promoverades
på Akademisk
högtid

FOTO: MARIA VÄRENIUS

Ny specialistutbildning:

Läs till barnmorska i Jönköping

Från och med våren 2015 kan du läsa till barnmorska i Jönköping i ett samarbete mellan Linköpings universitet och Hälsohögskolan. Utbildningen är en påbyggnadsutbildning efter sjuksköterskeexamen och bygger på problembaserat lärande, hälsoperspektiv och helhetssyn.

PEDAGOGISKA PRISET VID HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

delades ut första gången vid den akademiska högtiden. Utmärkelsen gick till Madelene Zetterlind, universitetsadjunkt vid Tekniska Högskolan.

GRATTIS TILL UTMÄRKELSEN MADELENE!

– Tack! Det är fantastiskt roligt att få uppskattning i sitt arbete. Det har också fått mig att se tillbaka på allt som har skett inom området flexibelt lärande sedan jag började på högskolan för 18 år sen och på alla fantastiska, engagerade kollegor som jag haft förmånen att arbeta med. Vi har varit många lärare på högskolan som intresserat sig för hur vi ska utveckla undervis-

ningen och möjligheten att lära med stöd av ny teknik. Samarbetet har präglats av entusiasm och nybyggaranda och det är den andan och upptäckarglädjen som utmärkelsen symboliserar för mig, säger Madelene Zetterlind.

UR MOTIVERINGEN: "För att kunna ge dagens och morgondagens studenter redskap för det livslånga lärandet krävs både traditionell undervisning och en strävan att se möjligheter i nya, vilket är en pedagogisk utmaning. Madelene Zetterlind har med entusiasm, inspiration, tålmod, kunnande och oförtröttligt arbete i hög grad bidragit till att anta den utmaningen."

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Läs en fristående kurs i vår!

Bredda eller fördjupa tidigare studier och kom åt den kunskap just du vill ha!

Läs mer på hj.se/kurser

Sök senast

15 OKTOBER